

Río Cenia, l'empresa fruitera que ha desafiat Escal UGS

Reportatge

A SOLA BARCELONA

És la típica història de David contra Goliat. El magatzem de gas submarí Castor, un monstre de 1.700 milions d'euros d'inversió, veu com una petita empresa fruitera —dedicada als cítrics de Vinaròs, Río Cenia SA, els desafia legalment per impedir que el projecte tiri endavant. Escal UGS, l'empresa responsable del Castor, participa en un 66% per la gran construcció espanyola ACS —presidida per Florentino Pérez—, ha tingut, i encara té, en Río Cenia una pedra a la sabata, petita però empipadora. De fet, Escal va intentar arribar a un acord extrajudicial ambells, "però el va plantejar en uns termes que eren inacceptables", explica a l'ARA Mariano Suñer, administrador de Río Cenia SA.

Tot va començar l'estiu del 2007 quan el BOE va publicar un 2 d'agost —una data que es fa servir sovint quan un vol impedir rebre una allau d'alegacions— que Escal UGS havia sol·licitat la concessió per fer un magatzem de gas, i que per construir la planta de terra volia fer servir uns terrenys concrets, entre els quals hi havia cinc parcel·les del polígon 20 de Vinaròs, propietat de l'empresa fruitera. Río Cenia de seguida s'hi va oposar, igual que van

La planta terrestre del magatzem Castor, instal·lada al municipi de Vinaròs. (Fotografia de J. VAN DER MEULEN)

fer altres veïns afectats, i també l'Ajuntament d'Alcanar, ja que la planta estaria situada a 200 metres del seu nucli urbà, tot i pertànyer a Vinaròs. Entre tots, i amb una manifestació multitudinària el 2007, van aconseguir que Escal desplaçés dos quilòmetres la planta terrestre. Tot i això, quan l'Estat va aprovar definitivament el projecte, el gasoducte que havia de connectar la planta terrestre amb la xarxa de gas estatal seguia passant per terrenys de Río Cenia. L'empresa, tot i tenir unes dimensions modestes, no va voler acceptar una realitat imposada, i va presentar un recurs contenciós administratiu

al Tribunal Suprem contra el real decret 855/2008, amb el qual l'Estatatorgava a Escal UGS la concessió d'exploració del magatzem Castor. Però el Suprem ni tan sols va admetre el recurs perquè va considerar que l'empresa no tenia "legitimació activa per impugnar la concessió". "Si un dels particulars afectats pel projecte no pot qüestionar la concessió, qui ho pot fer?", es pregunta Mariano Suñer.

Però Río Cenia va seguir lluitant pel que creia just, i se'n va anar a l'Audiència Nacional per denunciar que el gasoducte de connexió, el que passa per les seves terres, no havia estat sotmès a cap avaluació d'impacte ambiental. Aquest cop David va guanyar Goliat. Enagás s'havia d'encarregar de construir aquest segon gasoducte. Escal UGS ho havia pactat amb aquesta altra empresa per excloure l'avaluació ambiental del projecte Castor. L'Audiència va donar la raó a aquest estiu a Río Cenia, en el sentit que aquest altre gasoducte —ja construït— també pertany al projecte i havia de passar l'avaluació igualment. L'empresa fruitera entén que de la sentència se'n despreuen que "l'autorització administrativa del ministeri a Enagás per construir-lo no seria vàlida i que, per tant, l'empresa no tindria permís per fer-lo servir, és a dir, ni per treure gas del Castor ni per enviar-n'hi".

Des del 2007, quan va començar la batalla contra Escal UGS, Río Cenia s'ha gastat molts diners en advocats, i encara està pendent de les sentències dels recursos presentats contra l'autorització administrativa del Castor, l'autorització ambiental concedida per la Generalitat valenciana i la llicència d'obres de l'Ajuntament de Vinaròs.

Juan Bautista Juan

ALCALDE DE VINARÓS (P'V)

"El Castor no dona feina a veïns de Vinaròs"

Oposició. El PP no governava a Vinaròs quan es va aprovar el Castor, i l'actual alcalde sempre s'hi va oposar, tot i que mai va pensar que el problema seria un terratrèmol.

A.S.

L'Ajuntament va aprovar una moció per demanar el tancament del Castor diferent de la que es va aprovar a les Corts Valencianes. Si, era per al tancament i el futur desmantellament, sempre que no es garantís la seguretat si es tornés a posar en marxa. El més important perquè nosaltres no en sabem prou.

Si es tanca, ¿afectarà la feina de veïns de Vinaròs?

No gaire. Jo sempre vaig tenir dubtes que generés molts llocs de treball a la comarca. Si que és cert que el Castor dona feina a gent que viu a Vinaròs, però no és gent nascuda aquí, sinó que hi han vingut a viure per l'oferta laboral.

L'Ajuntament de Vinaròs, a diferència del d'Alcanar, mai es va oposar al Castor quan es tramitava el projecte.

L'alcalde de Vinaròs, Juan Bautista Juan. (ACN)

Sí, llavors manava el Partit Socialista. Jo vaig participar en la manifestació contra el Castor. Però en aquell moment l'alcalde socialista va creure oportú apostar pel projecte perquè creia que tenia totes les garanties. Jo ara no faré derivacions polítiques, però cadascú ha de ser conseqüent amb com s'ha pronunciat.

Quan el PP de Vinaròs s'oposava al Castor, ¿ja avisava dels perills de terratrèmols?

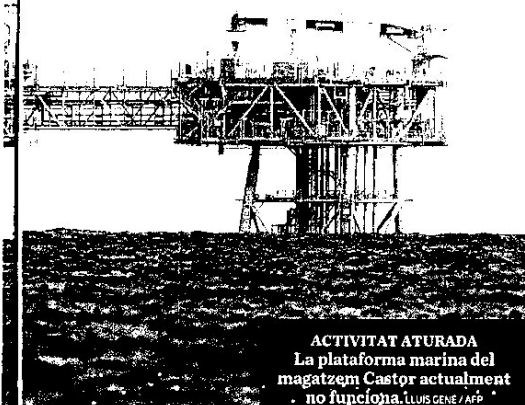
Els dubtes eren sobre l'impacte que tindria al nostre municipi. Si haguessim tingut clar que es produirien aquests terratrèmols el nostre rebuig hauria sigut total i absolut, i no només de dubte.

Els alcaldes catalans s'han queixat sempre que no han rebut informació ni de l'empresa ni d'Indústria. La informació que no ens donaven, nosaltres la reclamàvem. Jo no valoraré l'actuació dels altres, però abans de sortir públicament a dir que no rebo informació, la demano.

Vostè, però, té un petit avantatge. L'alcalde del poble on està instal·lat té fil directe amb el president d'Escal, Recaredo del Potro. Sí, de fet ell em va trucar de matí una dels dies dels episodis sísmics més importants.

Li va demanar perdó?

No, simplement em va informar de la situació. Ell sempre ha reconegut que són responsables dels sísmes més petits, però no dels de més intensitat. Els tècnics hauran de dir si ha sigut així o no.

ACTIVITAT ATURADA La plataforma marina del magatzem Castor actualment no funciona. (Lluís Gené / AFP)

Secretisme

El ministeri no dona els noms dels membres de la comissió de tècnics

a injectar gas, hi ha la seguretat absoluta que no es produirien més terratrèmols. El magatzem només tornarà a funcionar en aquest cas, segons paraules del ministre Soria, encara que diferents institucions com les Corts Valencianes i la Diputació de Castelló han reclamat ja el tancament i desmantellament del Castor. Si Indústria decreta que no pot tornar a funcionar, s'iniciarà una batalla legal per saber si l'Estat ha de pagar una indemnització a Escal UGS o no. El Tribunal Suprem va avalar el text de la concessió estatal, que deia que, encara que hi hagués negligència de l'empresa, rebria una compensació per la inversió feta. Però el Suprem no deia res sobre si a més de rescindir la concessió es decidia desmantellar la planta, i aquí és on el govern espanyol s'agafa per confiar que no haurà de pagar res a Escal.

La Fiscalia de Castelló investiga

L'endemà del segon terratrèmol de 4 graus, la fiscalia de Castelló va obrir diligències penals d'ofici per investigar les raons dels sísmes. Pocs dies després, Ecologistes en Acció va presentar una altra denúncia a la fiscalia de Tarragona pel perill d'una fuga de gas del magatzem. El fiscal en cap de Tarragona, però, ha derivat la denúncia a Castelló per no fer dues investigacions paral·leles. De totes maneres, sí que hi ha dues investigacions en marxa sobre les causes dels sísmes, la de l'IGME i la de la fiscalia de Castelló.